

Inserati se sprejemajo in velja
tristopnik vrsta:
4 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
voda primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo

Narodno prejemno opravništvo
administracija in ekspedicija na
Starem trgu št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na doma poštino
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
št. 190.

izhaja petkrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Tiszov odstop in nastop.

Velemogočni predsednik ogerskega ministerstva, Koloman Tisza, je dal svojo odpoved, ker mu naši ministri niso hoteli po volji biti, in niso hoteli vsega dovoliti, kar se Madjarjem tirjati poljubi. Cesar je Tiszovo odpoved sprejel, ter poklical več ogerskih državnikov na Dunaj, da bi, če mogoče, kateri od njih novo ogersko ministerstvo sestavil. Tisza pa se je peljal k ogerskemu državnemu zboru v Pešto, kjer je bil z navdušenjem sprejet; kazal je, da mu je čast „ogerske države“ branila, dalje udati se avstrijskim tirjatvam, da „kralj“ ogerske banke neče dovoliti itd. Da mu Madjari prav dajo, se razume, in za to stoji Tisza trdneje, ko prej. Drugo ministerstvo ni mogoče; kajti če manj zahteva, ko Tisza, po tem žali „ogersko čast“ in parlament mu odreče svojo pomoč; če pa ravno to zahteva, potem ni potreba, da bi Tisza odstopil.

Umljivo je teraj, da si noben ogerski državnik, ne Semley, ne Bitto, ne Szlavy, ni upal prevzeti ministerstva, in cesar je bil primoran, poklicati zopet Tiszo. Tisza pride na Dunaj, in sedaj se obravnave nadaljujejo. Ker se mora neka sprava doseči, in ker Ogrji po nobeni ceni ne odjenjajo, kakor podoba kaže. — toraj bodo morali zopet naši Cislajtanci odjenjati; — vedno stara pesem. Kedar so še Madjarji kaj zahtevali, vedno so vse dobili, ker se znajo na noge postaviti; pravice imajo vedno več, plačujejo pa malo, in mi drugi moramo za nje plačevati; vladajo tako že vse v Avstriji, sedaj dobodo še banko in z njo vso

denarno manipulacijo v svoje roke, tako da nas bodo naposled popolnoma imeli v svoji oblasti. In zakaj? Ko bi Slovani imeli kaj govoriti, imeli bi dovolj poguma, da bi se ustavili Madjarjem; Nemci pa so jim vdani sluge, ker se bojé Slovanov, in se ne smejo še z Madjarji spreti. Dualizem postaja čedalje bolj žalosten in neprenesljiv, madjarska oholost in prevzetnost raste od leta do leta, in da se ohrani dualizem, in da Slovani ne morejo na kviško, treba je trpeti ogersko prenapetost, treba nositi večji del državnih bremen. Ali more to stanje dolgo trpeti? Že Nemci so Ogrov in njihove oholosti do grla siti, in Nemcem vendar prepuščajo nadvlado v Cislajtaciji; kaj hočemo reči še le Slovani, ki smo z unimi vred z davki preobloženi, pa pri vladi nič govoriti nimamo? Konec tega sistema mora biti ta, da se bodo vsi narodi avstrijski odločno ustavili Madjarjem in začeli jih učiti skromnosti. Ravno kar iz Carigrada došli študentje javno pravijo, da Madjarji Turkov v sili ne bodo zapustili; tedaj hočejo po vsej sili vojsko zoper Rusijo, ali pa še nevarnejše notranje zmešnjave. Toda Madjarji nas nikoli niso podjarmili, in tudi Čehov ne, in če nas Nemci sedaj zavoljo svoje bojazljivosti hočejo spraviti pod madjar-ko nadvlado, smemo prazniti, kako to? Mi ne maramo Madjarjem služiti, in za nje plačevati, ne zanje in za njih neumne muhe krvi prelivati! Če Nemcem dualizem kak dobiček donaja, nam ga ne, in zato se z dualizmom lahko ne bomo sprijaznili. Dokler Slovani ostanemo v opoziciji, tako dolgo je vsaka uprava le začasna.

Kako prav so imeli Čehi, da se združujejo vsega vstavnega sodelovanja; kajti zdaj se jasno vidi, kako malo trdnosti imajo pri nas vse vstavne naprave, kako je vse od danes do jutri. Še tisti, ki bi smeli z dualizmom najbolj zadovoljni biti, namreč Madjari in Nemci, še ti so nezadovoljni in se pričkajo; kdo je potem zadovoljen s sedanjo ustavo? Ko se bodo rešile zadeve na iztoku, potem pridejo zopet na vrsto domače notranje zadeve, in kedar se bode vršila rešitev, vršiti se zamore le tako, da se madjarska oholost za vse čase ugonobi in poniža.

Nektere opazke o družbi Mohorjevi in o Matic.

(Dalje.)

II.

O občnem zboru Maticinem toraj nekatere opazke!

Zahvaljujemo se najpopred gg. Mladoslavencem, da so tako jasno in odkrito pokazali svoje namene in nazore; kajti da je opozicija v zboru govorila v njihovem imenu, ne bo menda tajil nihče.

Tudi tu o denarnih zadevah ne bomo govorili, pa tudi onih besedi ne bomo zavračevali, ktere so zavrnilo že v zboru; še celo Maticice same ne bomo zagovarjali veliko, vsaj ona govori sama tako glasno, da se ji ne more ugovarjati; svoj razgovor bomo le pripeli onim izjavam naših nasprotnikov v narodu, ktere kažejo čisto njihove ideje in misli. In te izjave

Nekoliko dni pri Horvatoviču.

(Obrazi iz bojnega tabora.)

(Dalje.)

„Po kratkem času sem v Zajčar prišel do cela razmišljen in oplašen. Sošel sem se v Zajčaru z Miletičem, z bratom znanega Srba — Banaškega Svetozora Miletiča. Poslal ga je bil Panajot, zato da bi mu pripeljal tu zbrano Bolgarsko 1500 do 1600 mož močno četo; ali ni se vresničilo to, kajti v tem je Črnjajev bil ukazal, naj Bolgarske dobrovoljce odpelje v Deligrad, kder jih morajo vojaški vrediti, pa ne domači, bojno popolnoma neizkušeni vojvodje, temuč Ruski dostojniki. To se je vresničilo, kajti hajduški vojvodje so vsled svojih nesrečnih bojov bili izgubili vso važnost v svojih ljudeh in v rednej vojski.“

„Zgodaj zjutraj sem ogledal nasipe, ktere so bili Srbje tu nakopali na brambo zoper Turka. Razprostirali so se po višinah Timoku ob levem bregu od Grljana prav do Vražegrmcev — blezu dve uri daleč.“

„Ko so se bili Turki prvič vgnjezdili v Velikem izvoru (Zajčaru nasproti na višinah desnega brega), brzo se je razkropilo Zajčarsko bivalstvo, da je mesto bilo najpodobnejše kakemu samostanu, po katerem se sprehajajo

le moški, kder ni ne jedne ženske, ni nejednega deteta. Ali vendar-le je bilo v Zajčaru hrupno; po gostilnicah je sedelo polno vojščakov prostovoljcev, pisarjev in komordžijev.“

„Nič posebnega nisem videl v Zajčaru; počival je prijatelj, počival neprijatelj. Le zdaj pa zdaj je poknil kak granat, ki so ga Turki vrgli na Zajčarsko-Negotinsko cesto. S tem so Turki cesto, ki zmirom drži ob Timoku, vznemirjali tako, da so popotni morali daleč po ovinkih hoditi črezi gore prav do Vražegrmcev, kder ni bilo več nikakove nevarnosti.“

„Dalje na poti v Negotin sem zopet zablodil, ko sem hotel ogniti se onega nevarnega turškega torišča, ter sem odjezdil po nekem lesu. Videl sem, da skoro gotovo pridem v Rgotino. Jezdil sem v Rgotino, ali na poti sem na nesrečo zabil to ime, ktero so mi bili povedali v Zajčaru.“

„Na poti sem bil srečal nekoliko Rumunov; povprašal sem jih srbski, kam drži ta cesta. Strmeli so va-me z izbuljenimi očmi in začeli so rumunski godrnjati nekaj.“

Povprašal sem jih, umó li Srbski. Ali povprašali so me: „Nušti rumunešti, domnule?“ — Jaz pa sem odgovoril, da ne umejem „rumunešti“, temuč da znam „serbešti“. Spomignili so z ramami in šli naprej. Čudovito

se mi je zdelo to, da ti, ne več mladi ljudje, ne umó srbski, ker bi kot vojščaki vsaj nekoliko besed morali znati srbski.*)

„Dve uri blezu sem o svojej bloditvi potratil po brezicestnem lesu. Naposled pridem k nekej pilnici, v njej je bilo nekoliko zgrbljenih bab. Jedna izmej njih je sedela tako, kakor bi bila prikovana bila, do cela nepremično; to je bila čudna stvar, vredna da bi jo bil povekovitil kakov malar ali svitlopišec. Sploh so se mi ti srbski Rumunci zdeli, da so kakovi divjaki ali „gorile“, živeči po lesovih.“

„Baba ni odgovarjala mojim vprašanjem, temuč vstala je, kakor kak stroj in šla, da sam nisem znal, kam zuza. Stopal sem za njo. Pripeljala me je k trijem Rumunom, kteri so se ravno ta čas motili s pitjem: pokušali so slivovico, ktera je boljša. Ponudili so mi, naj se tudi napijem, in podali so mi lončen vrč sè žitnim stebлом. Po steblišči sem se nasrkal nekoliko rakije in dal sem jim tri srbske groše. To jih je ganilo, ter so mi pokazali pot. Iz njih ust sem zopet zaslišal ime — Rgotina, s ktero sem si jako ubijal glavo na potu.“

*) V Srbskej živi v Negotinskem, Zajčarskem in Požarevškem kraju do 12700 Rumunov.

imajo svoj vrhunec, najvišjo stopinjo v govoru g. prof. Šukljeta, kateri je bil priporočen celo ko odbornik, ki je pa s svojim kretanjem dovoljno opravičeval gg. Matičarje, da ga niso hotli voliti, ampak na njegovo mesto stavili gospoda, od kterega smemo in moremo pričakovati vspešne pomoči v odboru. Zato bom svoje opazke tudi stavil le pri tem govoru in malo natančneje razkazal, kaj da misli prav za prav g. profesor in njegovi.

Pričnimo toraj! G. Šukljeteve besede ne merijo na razdor, ampak na korist drugega mu zavoda, ki je začel hirati in pešati. O Bog nas varuj razdora! Le sloga in edinost je naša namemba, samo s tem malim pogojem, da vladamo mi; zakaj pa bi imeli Matico v rokah vi, stari prvaki in vi, ki ste delali za narod, ko nas še bilo ni? zakaj bi je ne imeli mi, tako obilno zasluženi za dom in narod? Na razdor ne merimo; samo stare in duhovščino in mračnjake bi radi odgnali od druzega nam zavoda in svojo luč postavili na mernik, na kterem je dozdej brlela vaša mračna leščerba.

To so menda misli g. govornika; no, iz svojega stališča ima prav; a če je isto tudi stališče slov. naroda, ne vemo, a naše mnenje je, da ne. Matica hira in peša; nad čem pač moremo to spoznati? Prvič g. Šuklje in g. Jurčič itd. še ne sedé v odboru z zmagovalno večino; drugič, knjige, koje izdaje dragi nam zavod, nimajo še nobene prestave Darwinovih knjig niti ne enacih „večnih“ pridobitkov vednosti devetnajstega veka; tretjič, knjige se ne tiskajo v „narodni tiskarni“, ki oblažuje tmino našega naroda z blaženo lučjo „Sl. Naroda“. Ali ni to dovolj dokazov?

Skrajni čas je, da se misli na nova sredstva in se narod reši duševne apatije. Nova sredstva! Aha, Darwinova teorija, natančnejša pojasnjenja o celibatu duhovskem in o tridesetletni vojski in enake reči, to so ona nova sredstva; popred znali smo tudi sredstva, ki povzdigujejo narodni razvoj, imeli smo požrtvovalnost in delavnost in trud in druge pomočke; a ti so že obrabljeni, prestari! In kdor pozna razmere med narodom pred časom „Naroda“, priznal bode, da se je apatija od tedaj pomnožila in to ne vsled pomanjkanja novih moči in stare ljubavi do naroda, ampak vsled

razdora; marsikdo — in mnogo je takih — boji se zdaj, ko se kriviči vsako delovanje, obrekuje vsaka požrtvovalnost, spodkopuje vsa ljubezen do narodnosti. Slovenec stal je popred med dvojno močjo, med rodoljubjem in nemčurštvom, zraven pa tudi med liberalizmom in krščanstvom. A zdaj je to drugače! Rodoljubi so se delili med liberalizem in krščanstvo, in nemčurštvo se posmehuje in raduje. Ni se torej čuditi apatiji med narodom, apatiji, ki se kaže najpred v političnem gibanju, kmalo pa se preseli tudi na polje ved in umetnij.

Kar se potem tiče prestav in kompilacij, so gotovo bolji prevodi iz izvrstnih ptujih jezikov v dobri domači prestavi, kakor pa slabi domači izvirniki! Gospodje vedno govore o „sveti, občni vednosti“; če je občna, zakaj ne bi imela veljave v enem, kakor v drugem jeziku; drugače je to morda o poeziji, ki ima kal globoko v narodnih tleh, vednost je za ves svet, ona ima splošno veljavo; nihče toraj se ne bo čudil, če izdaja Matica dobre prevode dobrih knjig, posebno, ako nima niti slabih izvirnikov. Kadar bode kaj izvirnega spisali, g. profesor, pa pošljite Matici, če bo tako, da bo vgajalo krščanskemu narodu slovenskemu, ne bojte se, da bi zavrgla samo zato, ker ste „Narodovec.“

Gospod Šuklje zabavlja tudi čez Tomanov životopis in svoje zabavljanje okrepeča in osladi z besedami: „za otroke“, „brumnega puščavnika.“ Biografija kaže naj nam življenje in djanje moža, kterega nam popisuje, tako da ga iz njega moremo spoznati, kakoršen je bil, ne kakoršnega si mislimo mi, toraj brez vseh nepotrebnih kinčarij in fraz. Da je Tomanov življenjepis ideal izvrstne biografije, ne bomo trdili, a da iz njega Tomana moremo spoznati, kdo je bil, kako je živel in mislil, kaj je storil za nas, to nam bo pritrtil vsakdo, kdor je prebral biografijo s priloženimi pesmicami. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. februarija

Avstrijske dežele.

Ministerska kriza je za sedaj srečno odpravljena in Tisza bode še nekaj časa vodil

krmilo vlade ogerske. „Politik“ sodi, da sta se Tisza in Auersperg spravila zlasti vsled silnega prizadevanja ministra Andrassyja, ki je bil v nevarnosti, da z ministerstvom ogerskim pade tudi on. Ta nevarnost pa še ni odstranjena, in bolj kakor notranje, zahtevajo vnanje zadeve premembo pri vnanjem ministerstvu. Te dni bo treba odgovoriti na okrožnico Gorčakovega. V prvi vrsti ona velja Avstriji, ktere ravnanje je za Rusijo v iztočnih zadevah odločno. Od Andrassyja narekovan odgovor bi Rusiji priporočal, da naj odjenja. Saj je iz poročil Salisburyjevih jasno, da hoče Andrassy nasprotovati zasedenju ali osvoboditvi turških dežel. Ker pa Rusija po tolikih pripravah za vojsko ne bo mogla meni nič tebi nič odjenjati, bi politika Andrassyjeva napravila preprič z Rusijo. Ume se, da bi utegnila vladarja, ko bi se bilo treba za to ali uno odločiti, obhajati želja, spremeniti notranjo politiko, in da bo Andrassy vse žile napel, da bo zadržal notranjo krizo, ki je za službo njegovo odločilna. Vprašanje je le, koliko se bode stranka vstavoverna z Andrassyem enačila? Da bi se laglje doglalo porazumljenje z vlado ogersko, nasvetoval je poslanec Süß, kakor piše „N. fr. Pr.“, da naj se skliče konferencija stranke vstavoverne, ki naj vladi razodene svoje stališče. Herbst je rekel, da hoče o tej reči govoriti z načelniki raznih klubov.

Državni zbor je po živahni razpravi, pri kateri je kupčijski minister odločno priporočal vdeležbo svetovne razstave pariške, sprejel od manjšine budgetnega odseka nasvetovani predlog, da naj se v ta namen dovoli 600.000 glđ. Za predlog je glasovalo 157 poslancev, zoper pa le 37.

Mariiborski „Sl. Gosp.“ poroča, da so bili v srenjski odbor v Kamci blizo Maribora 9. t. m. izvoljeni: V I. razredu: Dr. Srnec, Marko Janez in Šnopl Anton; v II. razredu: Seidl, Rataj in Raner Jakob; v III. razredu: Pirker Janez, Hlebič Anton, Moškon Juri. — Glasoviti Seidl je zmagal samo z enim glasom; dobil je 8 glasov, drugi pa so jih dobili po 7. Ker so narodnjaki zmagali v dveh razredih, bodo v odboru imeli večino, in Seidlovega županovanja bode menda za vselej konec. Prav tako, le ne bodite šalobarde.

„Jezdil sem skozi Rgotino in prijezdil v vas Koprivnico, ki leži ob cesti.“

„V Koprivnici sem se ustavil v nekem hanu konci vasi. Sedel je v njem nekov človek, ki je brezi kakove obotave povprašal me, kako se pišem. Odgovoril sem mu nedoločno. Po nekotikem času sem se preveril, da narod v krčmi temu človeku reka: „Gospodin Adam, kar mi ni bilo nezanimljivo.“

„Znana mi je bila iz vesti o Srbskej skupščini (zbor) s tem imenom neka važna oseba, kterej so Srbje navadno nadevali pridevek: komunec (communard.) Ta Adam je svoje študije dokončal na „visokih školah“ v Belem gradu, potlej pa se je vrnil domov, kder je prijel za motiko in plug. Kot poslanec je v skupščini ostro vstajal na vladne uradnike — in mnogo je promenil v ustavi. Po vsej Srbskej je njegova oseba jako važna, posebno pa po Negotinskem okrožju. Zdjaj je ud zborovega odbora, izvoljenega na toliko časa, dokler traja vojska.“

„Veroval sem, da sta kmetovalec — poslanec Adam in Adam v Koprivnici oba tista oseba. Stopil sem k njemu in povprašal sem ga, ali ni Adam Bogičević. Odgovoril mi je, da je Bogičević. Zamaknila sva se v razsežne razgovore politiški strategiške. Nisem mu za-

molčal nobene izmej obilih hib in pomanjklivosti v Srbskej in v vsej drugej vojski, o kterej sem se bil preveril, kako je, z lastnimi očmi. Vse mi je potrdil, naposled pa je opomnil: Mi smo se varali o svojem narodu. Ni jeden izmej nas ni premotril, ni poznal naroda, niti njegovega srca, zato zdaj šepamo. Pa to je bilo še, predno je sovražnik zajel Zajčarje in Knjaževce.“

„25. dan julija meseca sem prijezdil v Negotin. Na severnej strani okrog tega mestica čepe griči, po kterih so se ponašali zeleni vinogradje; po njih raste slavno Negotinsko črno vino.“

„Imel sem prijatelja v vojaki, taboril je v Bregu, Timoku na desnem brezi, torej už na Turškej zemlji; obiskal sem ga. Okrog Brega so bili Srbje nakopali nekoliko nasipov.“

VI. Turci so zajeli Knjaževce in Zajčar.

„Ko sem bil v Negotinu, poknila je nadoma vést, da so Turci dobili Knjaževce. Pripovedali so tudi drugih dogodkov mnogo. Iz početka nisem veroval tega, ali brzo mi je prišlo v glavo, da bi to vendar-le utegnili biti resnica. Zavsedel sem konja in na moč urno sem jezdil nazaj na Pandiralo.“

„Prišel sem 30. (18.) dan junija meseca

tija. Jezdil sem po tistej cesti, po katerej sem bil prišel, ali nazaj jezdeč nisem zablodil nobenkrat.“

„Prijedil sem do Novega hana, dve uri od Knjaževca, pa nisem zapazil nič posebnega. Od Knjaževca sem slšal, da so silno grmeli topovi. V hanu so mi nasvetovali, naj ne idem dalje, zato ne, ker ni znano, kedo je gospod v Knjaževci. A jaz se nisem dal pregovoriti, pustil sem konja v hanu — in šel sem 31. (19.) dan julija meseca na večer dalje proti mestu.“

„Še le zapustil sem bil han, už sem zagledal, da proti jugu na mnogih prostorih vstaja dim. Menil sem, da to vasi goré, kajti Turci po svoje starodavnej navadi tudi zdaj, v 19. stoletju še vpričo vse omikane Evrope svoj pot znameatujó z ognjem, ter zažgó vsako selo, v katero koli pridejo. Kodar so Turci hlačali, ondodi je povsodi vse tiho in pusto.“

„Tege dne zapaljene vasi so bile že pogorele do tal. To ni bil plamen in dim lesenih koč, temuč strelnega praha je bil dim. Ves zrak in vsa zemlja se je tresla vsled grmečih pušek in topov. Zrak sam je bil nekako dušljiv in težek.“

„Prišel sem blizu pred Knjaževce in ustavil sem se in stal sem tam z nekotikimi konjiki

Na Českem so bili včeraj od mest in trgov za državne poslance izvoljeni boje vsi od stranke narodne priporočani kandidati. Voditelji imajo do ljudstva českega tako zaupanje, da se jim zdi nepotrebno v posebnih oklicih razodevati jim pomen in važnost volitev, in da objavljajo le imenik nasvetovanih kandidatov, kterege je v imenu zaupnega odbora podpisal samo dr. Rieger. Slava vrlim Čehom, ki nepremakljivo trdno stojé, kakor skala v viharjem morju, ob katero se zastoj zaletavajo peneči valovi. Ta stanovitnost je najbolj gotovo znamenje, da bodo naposled zmagala njihova načela.

Vnanje države.

V **Carigradu** se bojé novih prekućij in so zarad tega zaprli nekaj ljudi. Tudi bivšega sultana Murada strogo varujejo. Vojaštvo mora biti vedno pripravljeno, in se je z nova pomnožilo za nekaj malo-azijatskih batalijonov, ker domačim ne zaupajo. Sultana je jako osupnila nevolja, ki so jo pri vnanjih vladah zbudile zadnje premembe, in že obžaluje, da je odpravil Mithada, ter ga hoče neki zopet nazaj poklicati. Sicer pa novo ministerstvo vnanjim vladam nasproti nadaljuje politiko Mithadovo in je neki še bolj za vojsko vneto, kakor prejšnje, ter je sultana pregovorilo, da je odpravil konzularske sodnije. To bo pri vnanjih vladah zbudilo veliko nevoljo in Rusija bo de imela en vzrok več za vojsko s Turkom.

Rusija z veliko marljivostjo nadaljuje svoje priprave za vojsko, kar najbolj pričá, da je ni volja odjenjati, dokler se stanje kristjanov na Turškem ne zboljša. Vnanje vlade si ne upajo trditi, da bi Rusija ne imela prav, pa same ne vodo, kaj bi one počele. „Želeli bi, piše neki angleški list, da bi bilo krščansko prebivalstvo rešeno mohamedanske vlade, pa ne videli bi radi, da bi se Turčiji, vzela moč, in zlasti ne maramo, da bi se Rusija razširila. Srčno želimo, da bi se ohranil mir, in smo pripravljene kolikor mogoče umikati se vojski, bodi si za ali zoper Turčijo, in vendar nas navdaja neprijetni čut, da se mora v izhodni Evropi marsikaj premeniti, ki se pa zamore premeniti le po vojski.“ Vnanje vlade celo ne vedo, kako bi odgovorile na okrožnico ruskega ministra Gorčakovega, in eni so sprožili misel, da bi se v ta namen zopet sklicala

vred, kateri so bili vsled načelnikovega ukaza Srbske prapore prinesli iz mesta, zato da bi jih Turki ne dobili v svoje pesti. Pred nami po višinah okrog Knjaževca je razsajala krvava bitva. O poslednjih žarkih zahajajočega solnca so se posvetile cele vrste pušek in bodal, a takoj so se zopet bodaki in puške zagnile v dim in blisek. Prizor se je spremenil vsako minuto. Turki so z vso silo hotéli prodreti v Knjaževško predmestje, ali Srbskega topništva bistro oko je prekrizalo jim namero. Zažvižgale so v zraku ognjene olovnice Turkom nad glavami ali pa v njih vrste — in počele so jih, da so ležali po tleh, kakor snopje na polji. Vstal je beg, Srbski bodaki pa so rudeli omočeni s Turško krvijo. Ali nenadoma Turki pridejo Turkom na pomoč in planejo, kakor kakova ploha, na Srbske knežake, ki so tega dné junaški branili vsako ped svoje svobodne domovine. Bojevali so od ranega jutra brezi vsakoršnega prestanka, brezi odpočitka. Že je ura devet, — že se temni — in vstajajoča noč žarí vsled besnega plemena, ki ga kreše strelno orožje!“

konferencija, eni pa svetujejo vlado rusko vprašati, kaj da ona misli. Vsi so prepričani, da namerava Turčijo prijeti, toda vnanje vlade, je rekel angleški minister Derby poročniku francoskemu, bi morale Rusiji pripomoči, da meč zopet vtakne v nožnico. Angleški minister trdi, da on ve za tak pripomoček. Vse drugači sodi vlada nemška. Ko je bil lord Salisbury v Berlinu, mu je cesar Viljem rekel, da tudi on srčno želi ohraniti mir, da je pa car Aleksander vsled raznih okoliščin in zlasti vsled zatiranja sovornikov svojih na Turškem primoran tako ravnati. Evropa, je rekel dalje, ne more več zadovoljna biti z gollimi obljubami vlade turške; neobhodno potrebno je skrbeti za zadostno poroštvo zoper nezgode, ktere kristjani na Turškem trpe.“ Če pa mogočna Nemčije odobruje njeno ravnanje, potem Rusija ve, da se ji ni treba batí ničesa. — Pri južni vojni se bode ustanovilo 34 bolnišnic z 19.922 posteljami; 13 bolnišnic in 3900 postelj se ima nemudoma pripraviti. Za nadzornika vseh teh bolnišnic je imenovan general Kosinsky.

Domače novice.

V Ljubljani, 17. februarija.

(*Velečastiti knez in škof dr. Janez Pogačar*) so se danes z nagličem odpeljali na Dunaj, kjer se vsled povabila kardinala Schwarzenberga zberó tudi drugi škofje avstrijski, ki so udje gosposke zbornice, da se vdeležé posvetovanja o premembi zakonske postave, ki se bode vršila v pondeljek 19. t. m.

(*Za družbo sv. Mohorja*) naj hitro letnino pošljejo poverjenikom, kateri je še niso in sicer iz Ljubljane in okolice g. Jeriču v Ničmanovi hiši.

(*Mestni odbor*) je imel včeraj o petih svojo navadno mesečno sejo, o kateri bomo prihodnjich obširneje poročali.

(*V seji deželnega odbora 9. svečana.*) se je sklenilo, da se prošnja županstva v Bohinjski Bistrici naj bi se mu objavil načrt gospodarstva Kranjske obrtniške družbe glede v prepoved danih gozdov, izroči deželni vladi v rešitev po določbah §. 9. gozdne postave od 3. decembra leta 1852. — da se pritrdi predlogu krajnega in okrajnega šolskega sveta za definitivno potrjenje nadežitelja Matije Arkota na ljudski šoli v Hrenovicah, in da se prošnja sedanjega župana v spodnji Šiški za oproščenje od županovanja vliši. „Nov.“

(*Slovensko gledišče.*) V nedeljo bodo predstavljali izvirno Ogrinčovo igro „V Ljubljano jo dajmo“, potem pa burko „Krojač Fips.“

(*O maskaradi*) na pustni večer v ljubljanski čitalnici, ktere smo zadnjich ob kratkem omenili, naj sledi tukaj nekoliko obširnejši popis zato, ker nam je sijajen dokaz, da se narodno društveno življenje v Ljubljani čedalje bolj razvija v kljub zanikanju nemčurjev in zaprekam, s kterimi nam neprenehoma nagajajo. S ponosom smemo reči, da je bila preko Vodnikove besede to najkrasnejša predpustna veselica v Ljubljani, in nemškutarji bi kaj takega nikakor ne mogli napraviti brez nas. Akoravno je bil pristop zelo omejen, se je vendar gibalo samo v zgornjih prostorih čitalnice toliko najodličnejšega občinstva tudi iz nasprotnega tabora, da je bila guječa povsod in so bili prostori mnogo pretetni. Okoli dvesto je bilo samo ženskih mask, jako elegantnih in okusno opravljenih, predstavljajočih osebe in noše različnih narodov in vekov; težko je bilo razsoditi, ktera je bila najkrasnejša. Prvo kadriljo že je plesalo 120 parov, pa bi jih

bilo še več, ako bi bilo več prostora. — Nič manj različne od ženskih so bile možke maske. Med njimi je bila v prvi vrsti „deputacija madjarskih softov“, ki je Kerim paši slovesno na blazinici prinesla častno sabljo iz lecta narejeno po g. Oroslavu Dolencu. Za to je bilo videti več Turkov, Angležev itd. Občno pozornost je zbudila možka maska v podobi raka, po pravem raku natančno ponarejena, dalje turški sultan, ves obupan, in mnogo drugih. Veliko smeha je zbudil tudi „Diogenes“, kterege so maske v sodu privalele v dvorano in ki je potem vedno družbo strašil s primernimi večkrat premenjenimi napisi n. pr.: „Cur uganjatis hic burkas? — Udarjamus rajši vsi nad Turkas.“ — „Vos sveti redum prekucistis, — Quod ex nocte danum fecistis“, — in zadnje: „Prolapsa XII. majam hora, — pa je družba vsa še nora.“ — Dvorana je bila krasno okinčana z zelenjem, priličnimi napisi in emblemí, in družba se je zabavala tako živahno, da se nikomur ni mudilo domu. „Maskin spreved“ o polnoči je bil krasen, da si težko kaj tacega misliš. Tako smo končali v Ljubljani pusta; kako pa nemčurji? Kar je takih, da se čitalnice preveč ne boje, so prišli k nam, drugi pa so imeli v gledišči svojo „maskarado“, ki je bila pa taka, da se ž njo ne smejo ponášati, ker je morala celo policija vtakniti se vmes in konec storiti razuzdanosti nekterih na pol odraščenih „sinov boljših hiš.“ Tedaj je resničen izrek, ki smo ga te dni slišali, da morajo nemčurji v Ljubljani, če hočejo videti kako lepo in živahno zabavo ali maskarado, priti v čitalnico. Pri njih je vse ali premrzlo, ali pa — kakor so kazale zlasti njihove maskarade v gledišči — nespodobno. Naše veselice pa so v resnici narodne, vdeležuje se jih narod in ima veselja nad njimi, dokaz temu to, da so bili tudi spodnji prostori čez in čez prepolni pustovih pogrebcev iz vseh stanov mesta ljubljanskega, in da pri vsi gnječí ni bilo ne najmanjšega nereda ali ropota. Vse se je pošteno razveseljevalo.

(*Konečna obravnava „Sl. Naroda“*) kterege je tožil kamniški padar g. Zavrl ali, kakor se učeni mož sam piše, „Saurau-u“, zavoljo razžaljenja časti, je bila kratka. Še predno so bili namreč v četrtek izbrani porotniki, je padar umaknil tožbo — po kratkem pogovoru z „Narodevim“ vrednikom. Nekteri pravijo, da se je tožnik zbal konečne obravnave, ker so ga boje njegovi prijatelji na cedilu pustili. Edino zadostenje gosp. „Saurau“ bo tedaj to; da mu bo dovoljeno poplačati stroške.

(*Porotna sodnija*) je 14. t. m. 19 letnega Janeza Hudobivnika, kamniškega pismonoša, ki je bil tako nevarno z marelo v oko, dregnil mesarjevega sina Švaba, da je 6 dni potem, 6. dec. p. l., umrl, uboja krivega spoznala in sodnija ga je obsodila na eno leto težke ječe.

(*Prijazna opomba.*) Nekteri listi imajo nekaj časa sim navado, ponatiskati marsikaj iz „Slovenca.“ Zadnji čas smo naleteli celo na članke, ki so bili po „Slovenčevih“, če tudi že starejih, ponarejeni ali predelani. Dasi ravno nas zelo veseli, če „Narod“ in drugi listi reproducirajo naše spise, ker nam to pričá, da so v večih rečeh naših misel, bi vendar prosili, da bi, če kaj vzame iz našega lista — morda celo od besede do besede, kakor je pri časnikarjih navada in kar tudi mi vselej storimo, navedel vir, iz kterege je kaj zajel. Saj s tem ne zgubi nič na svoji veljavi; če je kaka reč dobra ali mikavna sama na sebi, potem ni treba skrivati vira, kje se je dobila. Nadjamo se, da se nam nihče zavoljo te prijateljske opombe ne bo grozil.

(Čudne bolečine.) „Turški list“ prinaša novico po nekem pisatelju Coernigu posneto o neki „deutsche Sprachinsel“, kar se mu zdi Sorica pod Poreznom. Tej novici pa pripne njaukanje, naj bi se ta „nemška“ občina obvarovala poslovenjenja, ktero jej preti po slovenski duhovščini in šoli. Naj bo „turški list“ zaradi tega brez skrbi, Sorčanov ne bo nihče več poslovenil, ker so že poslovenjeni, kajti razen starih ljudi ne govori že nihče več nemški. To se pa ni zgodilo s silo, ampak ljudje so sami spoznali, da jih majhna kopicica v sredi čisto slovenskih prebivalcev z golo nemščino ne bo shajala, tedaj so se jeli slovenskega jezika učiti, nemškega pa zane-marjati, ker jim ni bil potreben. — Dandanes je Sorica ravno tako slovenska vas, kakor bližnji jej Zali log, „turški list“ se o tem lahko prepriča. Čudno pa se mora zdeti človeku, če bere ta klic na pomoč v listu, ki vedno zagovarja posilno ponemčevanje slovenskega naroda. Kje je tudi doslednost? Če se pri nas kak nemški brič ali rekodelec naseli, je to že nemčurjem „deutsche Sprachinsel“, ki mora imeti nemško šolo in nemškega duhovnika; dolgoletno ponemčevanje Slovanov pa mirno gledajo in imenujejo „kulturovanje.“ *Difficile est, satyram non scribere.*

(Konjerejcem) ministerstvo kmetijstva sporoča da naj žrebce, ki jih prodajo in njihovo ceno do 31. marca naznanijo deželni komisiji za konjerejo v Ljubljani. Te žrebce bode med svojim popotovanjem ogledal oficir državne žrebčarije, ki bode imel pravico že naprej znamenovati žrebce, ki se zaradi kakih napak ne bodo kupili, in to posestnikom naznaniti. Vsi drugi naznanjeni žrebci se bodo pri razdelitvi državnih daril za konjerejo pripeljali tje, kjer se bodo delila darila, in kjer jih bo deželna komisija ali precej kupila, ako bi pa ne vedela, koliko žrebcev se bode potrebovalo, vsa določila, se li sme kupiti ali ne. Izmed teh bode naposled žrebčarija izbrala tiste, ki se bodo res kupili, in kupčijo sklenila, kakor hitro bode zvedela, koliko žrebcev se bode v dotični deželi potrebovalo.

(V „kazini“) so predpust sklenili še le v pepelnično sredo zvečer, kakor naznanja „Laib. Tagblatt“. Tako javno zaničevanje zapovedi cerkvene hudo de vernemu ljudstvu, pri brezvercih pa imajo pustni terek, pepelnična sredo, veliki petek itd. enako veljavo, in zanje prične se resen čas le tedaj, kadar je možna prazna. Toda takih ljudi je pri nas, hvala Bogu, še malo, in večina še ni zgubila vsega čuta za cerkev in njene zapovedi. Zato se je omenjene veselice, kakor piše „Laib. Zeitung“, vdeležilo le malo ljudi, in „osnovatelj je imel v kljub živahnemu sviranju godbe vojaške res prav pepelničen večer.“

Razne reči.

— Duhovske spremembe v lavantinski škofiji. Č. g. Jož. Valenčak pride za 2. kaplana v Trebovlje, in č. g. Mat. Karba za kaplana na Dobrno.

— Imenovanje. Znani domoljub gosp. dr. Štefan Hočevnar v Celji je postal c. k. svetovalec, g. A. Zamuda v Ljubljani pa finančni komisar.

— Slomšek je českim Slovanom tako priljubljen vzgled v cerkvenem govorništvi, da si predstavljajo pridige njegove v svoj jezik koj zaporedoma. Homilije za advent so dali posebej natisniti, in zdaj naznanja J. Mathon, vrednik časopisa „Škola“ v Brnu, da se Slomškovke homilije na liste (po Apostolski Hrani) dobivale bodo pri njem, in naj se vsi, kateri

jih želijo, oglasijo, da po dobi božični dobijo tudi dobo velikonočno.

— Vekoslav Šembera je profesor českolovanske književnosti na Dunaji in sloveč pisatelj (spisal je na pr.: Vpad Mongolov na Moravsko l. 1841; Zapadni Slovani v praveku l. 1868; Povestnica knjiženosti česke l. 1869 že tretjič natisnjena itd. itd.) in prihodnji mesec bode obhajal svoj 70letni god. O tej priliki hočejo ga hvaležni dijaki posebej vezovati, in v ta namen poziva J. Všetěčka starosta akademiškega društva dunajskege vse one gospode, kateri so bili slavnemu profesorju od l. 1840 do 1877 učenci v Olomucu ali v Brnu ali na Dunaju, in ga hranijo v dobrem spominu, naj mu do 21. prihodnjega mešeca pošljejo t. j. fotografije svoje, da jih poklonijo o godu v slavnostni knjigi prespoštovanemu starčeku.

— Vinski trgi se bodo vsled sklepa kmetijske družbe štajarske vpeljali v poglavitnih krajih dežele štajarske, en vinski trg pa v Gradcu ali Mariboru za vso deželo.

Eksekutivne dražbe.

21. febr. Filip Zdrava iz Ledence (328 gld.) 3. Andr. Klemenčič iz sp. Šiške (1555 gld.) obe v Ljubljani. 3. Bal. Luzer iz gor. Suhodola (150 gld.) v Rudolfovem. 2. Jan. Zugl iz Kervavčjega verha (872 gld.) v Metliki.

22. febr. 3. Jan. Saloker iz Bele Cerkve (3281 gld.) 3. Fr. Bruder iz Smolene vasi (1625 gld.) 3. Jurij Pečaver iz Komarne vas (300 gld.) 3. Jan. Murn iz Čermošnice (2840 gld.) vse v Rudolfovem. 3. Alojz Zupančič iz Bistrice (5130 gld.) v Mokronogu. 3. Jan. Lazar iz Male vasi (1210) v Vel. Laščah. 2. Fr. Stermole z Brega (772 gld.) 2. Fr. Antončič z Brega (900 gld.) obe v Zatičini.

Štajarske, v tretje: 19. febr. Bikošek 2500 gld. v Konjicah, Jernej Dobršek 2056 gld. v Konjicah, Jakob Dreo v Jelovcu 2085 gld. Mat. Rodošek v Doleni 425 gld. 20. febr. Peter Canjko v Slomu 360 gld., 21. febr. Tomaž Čuš v Vratislavcih 3850 gld., Jakob Polajšar v Stonjskem 550 gld., Anton Rihter 2005 gld., v Bistrici, Jož. Janžekovič v Poljancih 225 gl., 23. febr. Tereza Šust v Črešnovcih 4261 gld., Franc Jonik v Sevnici 2301 gld., Peter Medved v Šegavi 1850 gld., Franc Gradišnik v Gorici.

Umrli so:

12. febr. Janez Kamnikar, del. o., 2. m., za krčem. Maks Seewald, lek. akcesist, 24 l., v vojaški bolnici za jetiko.

13. febr. Martin Karpe, hišni posestnik, 74 l., vsled starosti. Jakob Srakar, hiš. pos. 64 l., za pljučnico. 14. febr. Johana Jakopič, godčev o., 15 m. za pielnijo.

Žitne cene preteklega tedna.

(Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša $3\frac{26}{100}$ mernikov.)

Reči	V Ljubljani		V Novem-mestu		V Kranji		V Mari-boru		V Ptuj		V Ormužu		V Trstu		V Celovcu		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice (hektoliter)	9	75	10	50	11	20	9	—	8	80	7	32	—	—	9	2	8	20
(mernik)	3	7	3	22	3	43	2	76	2	70	2	25	—	—	2	67	2	30
Reži (hektoliter)	6	40	6	60	8	—	6	60	6	50	6	18	—	—	7	90	6	40
(mernik)	2	6	2	3	2	46	2	3	2	—	1	89	—	—	2	42	2	45
Ječmena (hektoliter)	4	70	5	—	4	70	5	10	5	20	5	70	—	—	5	50	6	—
(mernik)	1	44	1	54	1	44	1	57	1	60	1	75	—	—	1	67	1	87
Ajdo (hektoliter)	5	85	5	50	4	86	5	10	5	—	4	88	—	—	5	36	4	40
(mernik)	1	80	1	76	1	48	1	57	1	60	1	50	—	—	1	64	1	38
Prosa (hektoliter)	4	70	5	80	5	52	5	10	5	—	7	80	—	—	4	46	4	40
(mernik)	1	44	1	78	1	70	1	57	1	60	2	40	—	—	1	37	1	35
Taršice (hektoliter)	6	80	6	50	6	40	5	30	5	35	4	80	—	—	5	14	5	50
(mernik)	2	90	2	—	2	—	1	63	1	46	1	48	—	—	1	57	1	69
Ovsa (hektoliter)	3	27	3	50	3	74	3	60	3	40	2	92	—	—	2	10	3	70
(mernik)	1	—	1	8	1	14	1	10	1	4	—	90	—	—	—	95	1	13

Vabilo

k občnemu zboru udov

društva Marijine bratovščine v Ljubljani

kateri bode

v nedeljo 25. februarja 1877

v mestni dvorani.

Dnevni red:

1. Nagovor predstojnika in čitanje zapisnika občnega zbora od 21. maja l. l.
2. Sporočilo za leto 1876.
3. Nadopolnilna volitev vodstva in volitev pregledovalnega odseka.
4. Nasveti vodstva.
5. Nasveti posameznih društvenikov.

Zborovanje se prične ob 10. uri dopoldne.

Vodstvo

društva Marijine bratovščine v Ljubljani.

Pijančevanje,

tudi brez vednosti dotičnega človeka, odpravljam nevtogoma in tako gotovo, da se človeku pristudi. Zahvalnih in pohvalnih pisem imam veliko. Komur je treba, naj se pisмено obrne do **Th. Konetzky**, Drogenhandlung in Grünberg in Schlesien. (5—6)

Gerkvena ura

z enim bitjem, ki je dobro šla ter je za manjši zvon prav pripravna, je prav po nizki ceni na prodaj. Kaj več se izve pri opravištvu „Sl.“ (1)

Vse ude

družbe sv. Mohora,

ali kateri želijo družbi pristopiti, vljudno vabimo, naj blagovolijo kmalo oglasiti se z letno plačo, ker potem moramo imenik udov vodstvu poslati.

Poverjenišтво za Ljubljano in okolico

na Starem trgu hiš. št. 16 v I. nadstropji.

Telegrafične denarne cene 16. februarja.

Papirna renta 62,55 — Srebrna renta 67,80 — Zlata renta 74,20. — 1860letno državno posejilo 111,20 Bankinske akcije 839 — Kreditne akcije 111. — London 123. — Srebro 114,50. — Ces. kr. cekini 5,93 — 29-frankov 9,90.